

เตรียมสอบ ^ข ครูผู้ช่วย ข ข

(วิชาคุณธรรม จริยธรรม อุทิศการณ
และมาตรฐานวิชาชีพ) ฉบับสมบูรณ์

เล่ม 3

- ครอบคลุมการสอบเข้ารับราชการตำแหน่งครูผู้ช่วย ทุกสังกัด ทั้ง สพฐ. กทม. อาชีว:
- สรุปเนื้อหาที่สำคัญ เน้นความเข้าใจและจุดควรจำที่ออกสอบบ่อย
 - คุณธรรม จริยธรรม อุทิศการณขของความเป็นครู
 - มาตรฐานด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ
 - มาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน
 - มาตรฐานด้านการปฏิบัติตน
 - มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- รวบรวมแนวข้อสอบ พร้อมเฉลยและคำอธิบายที่เข้าใจง่าย สอบผ่านจริง

ล่าสุด
2560

IDC

PREMIER

มีเพียง “ความรู้” เท่านั้นที่มนุษย์ใช้พลิก “โลก” และเปลี่ยน “ชีวิต”
เราจึงสร้างสรรค์ และส่งมอบ “ความรู้” ในรูปแบบที่ดีกว่า
เพื่อให้คนไทย “เรียนรู้” ได้ตลอดชีวิต

Think
Beyond

เตรียมสอบ ครูผู้ช่วย เล่ม 3 (วิชาคุณธรรม จริยธรรม อุดมการณ์ และมาตรฐานวิชาชีพ) ฉบับสมบูรณ์

AUTHOR

อุดม สุขทอง

<https://www.facebook.com.ajudoms>

EDITORIAL

กิตินันท์ พลสวัสดิ์

kitinan_p@idcpremier.com

GRAPHIC DESIGNERS

วสันต์ ฟิ่งพูลผล, วุฒิพันธ์ สมพระเมฆ

PAGE LAYOUT

สิริลักษณ์ วาระเลิศ

PROOFREADER

สุนทรี บรรลือศักดิ์

PUBLISHING COORDINATORS

วรพล ณธิกุล, สุภัตรา อาจปวี, ปฐมพล ธรรมศรีสกุล

PUBLISHED AND DISTRIBUTED BY

บริษัท ไอดีซี พรีเมียร์ จำกัด

200 หมู่ 4 ชั้น 19 ห้อง 1901

อาคารจัสตินอินเตอร์เนชั่นแนลทาวเวอร์

ถ.แจ้งวัฒนะ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120

โทรศัพท์ 0-2962-1081 (อัตโนมัติ 10 คู่สาย)

โทรสาร 0-2962-1084

สมาชิกสัมพันธ์

โทรศัพท์ 0-2962-1081-3 ต่อ 121 โทรสาร 0-2962-1084

ร้านค้าและตัวแทนจำหน่าย

โทรศัพท์ 0-2962-1081-3 ต่อ 112-114 โทรสาร 0-2962-1084

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

อุดม สุขทอง

เตรียมสอบ ครูผู้ช่วย เล่ม 3 (วิชาคุณธรรม จริยธรรม

อุดมการณ์ และมาตรฐานวิชาชีพ) ฉบับสมบูรณ์

นนทบุรี : ไอดีซี, 2560

244 หน้า

1. แบบทดสอบ I ชื่อเรื่อง

371.262

ISBN 885-916-100-651-0

พิมพ์ครั้งที่ 1 มิถุนายน 2560

2 4 6 8 10 9 7 5 3 1

เครื่องหมายการค้าอื่นๆ ที่อ้างถึงเป็นของบริษัทนั้นๆ

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 โดยบริษัท ไอดีซี พรีเมียร์ จำกัด ห้ามลอกเลียนไม่ว่าส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ไม่ว่าในรูปแบบใดๆ นอกจากจะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้จัดพิมพ์เท่านั้น

บริษัท ไอดีซี พรีเมียร์ จำกัด จัดตั้งขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้ที่มีคุณภาพสู่ผู้อ่านชาวไทย เรายินดีรับงานเขียนของนักวิชาการและนักเขียนทุกท่าน ท่านผู้สนใจกรุณาติดต่อผ่านทางอีเมลที่ infopress@idcpremier.com หรือทางโทรศัพท์หมายเลข 0-2962-1081 (อัตโนมัติ 10 คู่สาย) โทรสาร 0-2962-1084

ราคา 220 บาท

คำนำ

กล้วยไม้มีดอกช้า	ฉันทิ
การศึกษาเป็นไป	เช่นนั้น
แต่ดอกออกคราใด	งามเด่น
งานสั่งสอนปลูกปั้น	เสร็จแล้วแสนงาม
	(หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล)

การที่จะเห็นถึงพัฒนาการ ความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ เปรียบได้ดั่งการปลูกกล้วยไม้ ซึ่งต้องอาศัย ระยะเวลา ความพากเพียรพยายาม และความมานะอดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหาอุปสรรค โดยมีความสำเร็จของ ศิษย์เป็นหลักชัยและเป้าหมายของการทำงาน ซึ่งอุดมการณ์ดังกล่าวปรากฏอยู่ในเนื้อหา “วิชาชีพอครู” ซึ่งเป็นอีกหนึ่งเล่มที่ผู้สมัครเข้าสอบแข่งขันในตำแหน่ง “ครูผู้ช่วย” จะต้องศึกษาให้เข้าใจ จำได้แม่นยำ และไม่พลาดในการนำความรู้ไปใช้ในการสอบสนามต่างๆ

ตำราสอบเล่มนี้อัดแน่นด้วยเนื้อหาสาระความรู้ที่สำคัญ พร้อมแนวข้อสอบเจาะลึกและเฉลยอย่างละเอียด ให้ทุกท่านอ่านด้วยความเข้าใจแจ่มแจ้ง พร้อมทั้งจะนำความรู้ไปใช้ในการสอบทุกสนามสอบ

ขอให้ทุกท่านมีสมาธิในการอ่าน มีความชำนาญในการจำเนื้อหา และมีสายตาที่เฉียบขาดทำข้อสอบ ไม่พลาดเป้าหมาย ได้เป็นข้าราชการครูสมตามเจตนารมณ์ทุกท่านครับ

มิตรแท้ของผู้อ่าน

อาจารย์อุดม สุขทอง

บรรณาธิการ

ในการสอบเข้ารับราชการตำแหน่ง “ครูผู้ช่วย” ไม่ว่าจะเป็นสังกัดใด สิ่งที่สำคัญที่สุดที่ใช้ในการสอบก็คือ ความรู้ความสามารถที่วัดจากคะแนนการสอบในแต่ละวิชา ไม่ว่าจะเป็นวิชาความรู้, ความสามารถทั่วไป, ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และอุดมการณ์ของความเป็นครู, มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง ซึ่งผู้เข้าสอบทุกคนต้องทำคะแนนในทุกรายวิชาให้ได้สูงที่สุด เพราะเกณฑ์การวัดผลจะใช้คะแนนจากทุกส่วนการสอบ

ด้วยเหตุนี้ ทางสำนักพิมพ์จึงได้สรุปเนื้อหาสำคัญๆ ในแต่ละวิชา และรวบรวมแนวข้อสอบในทุกๆ วิชาที่ใช้ในการสอบมาไว้ในชุดหนังสือเตรียมสอบสำหรับรับราชการตำแหน่ง “ครูผู้ช่วย” ทั้ง 4 เล่ม โดยรวบรวมและเรียบเรียงจากประสบการณ์ในการสอบของผู้เขียน และแนวข้อสอบในปีที่ผ่านมา มา ที่คาดว่าจะใช้สอบในปีถัดไป เพื่อชี้แนวทางและขอบเขตการสอบสำหรับการอ่านหนังสือให้ผู้อ่านทุกท่าน เพื่อใช้เป็นแบบฝึกหรือแบบทดสอบก่อนสอบจริง อีกทั้งแนวข้อสอบในหนังสือเล่มนี้ได้มีเฉลยทุกข้อ พร้อมคำอธิบายในข้อที่ผู้เขียนคิดว่าจะเป็นประโยชน์ในการสอบต่อผู้อ่านอีกด้วย

สุดท้ายนี้ ทางสำนักพิมพ์หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านทุกท่านสามารถสอบเข้ารับราชการในตำแหน่ง “ครูผู้ช่วย” ได้ตามที่ตั้งใจ และหากชุดหนังสือทั้ง 4 เล่มนี้มีข้อผิดพลาดประการใด ต้องขออภัยมา ณ โอกาสนี้ด้วย ทางสำนักพิมพ์น้อมรับฟังทุกคำติชม เพื่อใช้ในการพัฒนาหนังสือให้ดียิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

กิตตินันท์ พลสวัสดิ์

บรรณาธิการ

สารบัญ

การเตรียมตัวก่อนสอบ	1
บทที่ 1 อุดมการณ์ความเป็นครู	5
ความหมายของอุดมการณ์.....	6
องค์ประกอบของอุดมการณ์.....	6
อุดมการณ์ความเป็นครู.....	9
บทที่ 2 คุณธรรม จริยธรรม	11
พระราชดำรัส พระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9)...	12
ธรรมะและหลักคุณธรรมที่ควรรู้.....	21
หลักธรรมของศาสนาพุทธ.....	21
หลักธรรมของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู.....	29
หลักธรรมของศาสนาคริสต์.....	30
หลักธรรมของศาสนาอิสลาม.....	30
บทที่ 3 มาตรฐาน จรรยาบรรณ และประสบการณ์วิชาชีพ	31
มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะ.....	32
ประเภทผู้สอน สายงานการสอน ลักษณะงานโดยทั่วไป.....	32
มาตรฐานตำแหน่ง : ครูผู้ช่วย.....	32
มาตรฐานตำแหน่ง : ครู.....	33
มาตรฐานตำแหน่ง : ครูชำนาญการ.....	33
การเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม.....	34
การประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม.....	35
มาตรฐานวิทยฐานะครู.....	42
มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา.....	42
วิชาชีพควบคุม.....	43
การประกอบวิชาชีพควบคุม.....	43
ความหมายของมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา.....	44
สมรรถนะของครู (ID-Plan).....	45

มาตรฐานวิชาชีพครู.....	45
มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ	46
มาตรฐานการปฏิบัติงาน.....	51
มาตรฐานการปฏิบัติตน.....	52
แบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพ	53
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	56
ความเป็นมาของจรรยาบรรณครู.....	57
คุณธรรมของครูตามข้อเสนอของคุรุสภา.....	58
ครูมืออาชีพ	59

บทที่ 4 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ 61

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สพฐ.	62
---	----

บทที่ 5 ความรู้ทั่วไปที่ผู้เตรียมตัวสอบควรรู้ 67

ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา	68
ความหมายของใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา.....	68
ประเภทของใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	68
การขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาต.....	68
การปฏิบัติราชการของข้าราชการครู	72
การลา.....	72
วินัยและการดำเนินการทางวินัย.....	76
การดำเนินการทางวินัย	78
การอุทธรณ์.....	80
การร้องทุกข์.....	80
การเลื่อนขั้นเงินเดือน	81
การฝึกอบรมและลาศึกษาต่อ	81
การออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	82
การลาออกจากราชการ	82
สรุปหลักการจำสั้นๆ ที่ควรรู้.....	83
เป้าหมายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มี 7 ประการ.....	83
จุดควรจำเกี่ยวกับงานราชการและกฎหมายต่างๆ.....	84
แนวทางการบริหารประเทศของรัฐบาล	91

บทที่ 10 รวมแนวข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพครู

173

แนวข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพครู ชุดที่ 1	174
เฉลยแนวข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพครู ชุดที่ 1	176
แนวข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพครู ชุดที่ 2	177
เฉลยแนวข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพครู ชุดที่ 2	179
แนวข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพครู ชุดที่ 3	183
เฉลยแนวข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพครู ชุดที่ 3	185
แนวข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพครู ชุดที่ 4	186
เฉลยแนวข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพครู ชุดที่ 4	190
แนวข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพครู ชุดที่ 5	194
เฉลยแนวข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพครู ชุดที่ 5	196
แนวข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพครู ชุดที่ 6	197
เฉลยแนวข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพครู ชุดที่ 6	201
แนวข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพครู ชุดที่ 7	203
เฉลยแนวข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพครู ชุดที่ 7	206
แนวข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพครู ชุดที่ 8	208
เฉลยแนวข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพครู ชุดที่ 8	212
แนวข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพครู ชุดที่ 9	218
เฉลยแนวข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพครู ชุดที่ 9	223
แนวข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพครู ชุดที่ 10	225
เฉลยแนวข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพครู ชุดที่ 10	229

เตรียมสอบ ครูผู้ช่วย เล่ม 3
(วิชาคุณธรรม จริยธรรม อุทนาการณ์ และมาตรฐานวิชาชีพ) ฉบับสมบูรณ์

การเตรียมตัวก่อนสอบ

หลักเกณฑ์และวิธีการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคล เข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาค ก : ความรอบรู้ ความสามารถทั่วไป และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และ
อุดมการณ์ของความเป็นครู มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (150 คะแนน)

1. ความรอบรู้ (50 คะแนน) ให้ทดสอบโดยวิธีการสอบข้อเขียนแบบปรนัยในเรื่องต่อไปนี้
 - 1.1 สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเหตุการณ์บ้านเมืองปัจจุบัน
 - 1.2 นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
 - 1.3 วัฒนธรรมไทย และขนบธรรมเนียมประเพณีไทย
 - 1.4 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการ
 - 1.4.1 กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ
 - 1.4.2 กฎหมายเกี่ยวกับระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ
 - 1.4.3 กฎหมายเกี่ยวกับสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 1.4.4 กฎหมายเกี่ยวกับระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 1.4.5 กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็ก
 - 1.4.6 กฎหมายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ
 - 1.4.7 กฎหมาย กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ถ้ามี ให้ระบุในประกาศรับสมัครสอบแข่งขันด้วย)
 - 1.5 ความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน โดยให้เป็นไปตามที่สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด
2. ความสามารถทั่วไป (50 คะแนน) ให้ทดสอบโดยวิธีการสอบข้อเขียนแบบปรนัยในเรื่องต่อไปนี้
 - 2.1 ความสามารถด้านตัวเลข ให้ทดสอบโดยการวัดความสามารถในการคิดเลข สรุปเหตุผลเกี่ยวกับ
ตัวเลขและข้อมูลต่าง ๆ
 - 2.2 ความสามารถด้านภาษาไทย ให้ทดสอบความเข้าใจภาษา การอ่านจับใจความ การสรุปความ
การตีความ การขยายความ การเรียงข้อความ การสะกดคำ การแต่งประโยค และคำศัพท์
 - 2.3 ความสามารถด้านเหตุผล ให้ทดสอบโดยการวัดความสามารถในการคิดสรุปหาเหตุผลและอุปมา
อุปไมย
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และอุดมการณ์ของความเป็นครู มาตรฐานวิชาชีพทางการ
ศึกษา และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (50 คะแนน) ให้ทดสอบโดยวิธีการสอบข้อเขียนแบบปรนัย
ในเรื่องต่อไปนี้
 - 3.1 คุณธรรม จริยธรรม และอุดมการณ์ของความเป็นครู
 - 3.2 มาตรฐานด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ
 - 3.3 มาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน

- 3.4 มาตรฐานด้านการปฏิบัติตน
- 3.5 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาค ข : ความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง (150 คะแนน)

1. ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับวิชาการศึกษา (75 คะแนน) ให้ทดสอบโดยวิธีการสอบข้อเขียนแบบปรนัยในเรื่องต่อไปนี้
 - 1.1 หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร
 - 1.2 หลักการสอนที่เน้นการสอนคิดวิเคราะห์และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 1.3 จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว
 - 1.4 การพัฒนาผู้เรียน
 - 1.5 การบริหารจัดการชั้นเรียน
 - 1.6 การวิจัยทางการศึกษา
 - 1.7 สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
 - 1.8 การวัดและประเมินผลการศึกษา
 - 1.9 ลักษณะงานที่ปฏิบัติตามมาตรฐานตำแหน่ง
2. ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับกลุ่มวิชา หรือทาง หรือสาขาวิชาเอก (75 คะแนน) ให้ทดสอบโดยวิธีการสอบข้อเขียนและหรือภาคปฏิบัติเกี่ยวกับความรู้ในเนื้อหากลุ่มวิชา หรือทาง หรือสาขาวิชาเอก

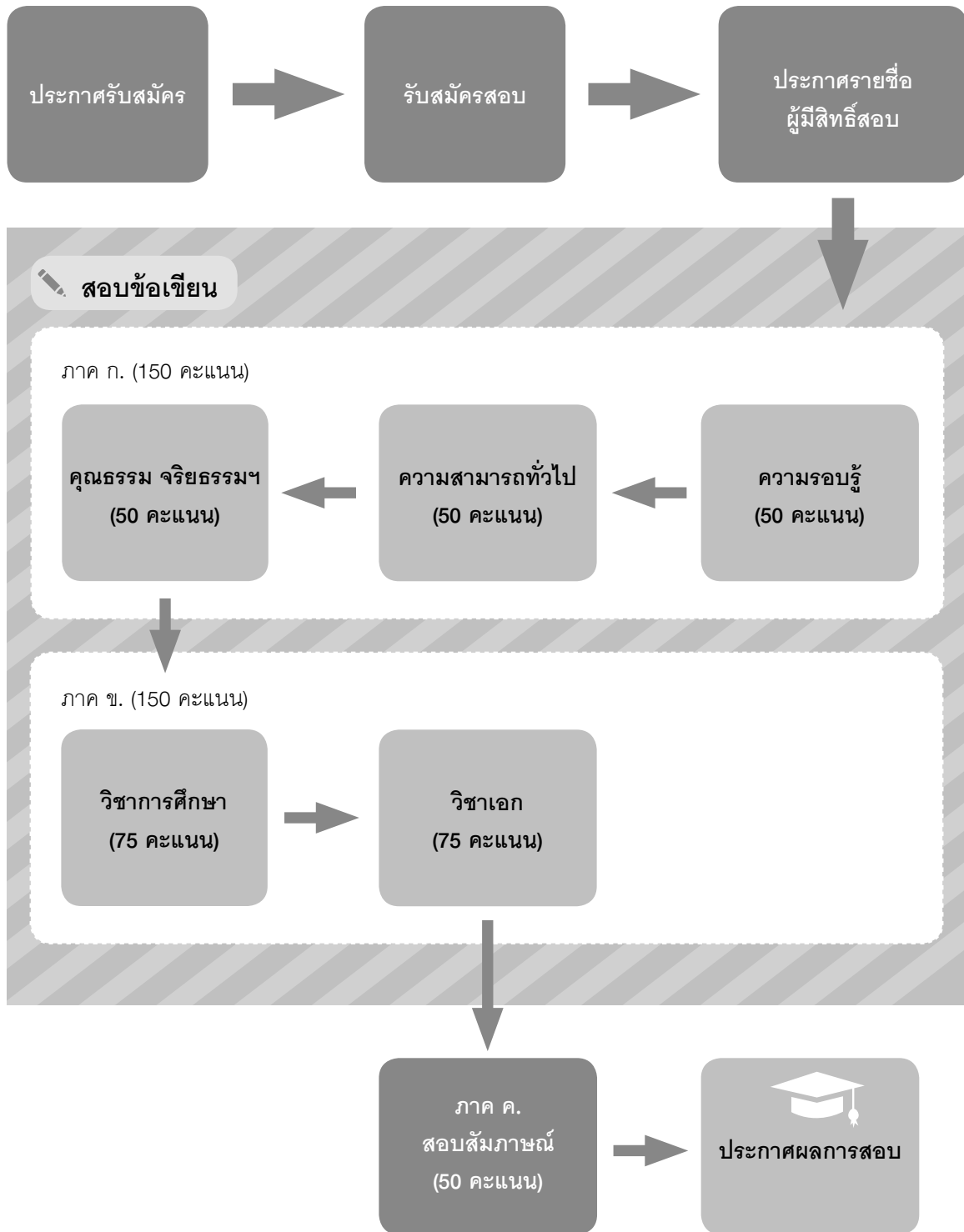
ภาค ค : ความเหมาะสมกับตำแหน่งและวิชาชีพ (50 คะแนน)

ให้ประเมินโดยวิธีการสัมภาษณ์ สังเกต ตรวจสอบเอกสารหรือวิธีอื่นที่เหมาะสมโดยประเมินจาก

1. ประวัติส่วนตัวและการศึกษา
2. บุคลิกลักษณะท่าทีวาจา
3. วุฒิภาวะทางอารมณ์
4. การมีปฏิภาณไหวพริบ
5. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เจตคติ และอุดมการณ์

เส้นทางการสอบครูผู้ช่วย

บทที่ 1

เตรียมสอบ ครูผู้ช่วย เล่ม 3
(วิชาคุณธรรม จริยธรรม อุทกการณ และมาตรฐานวิชาชีพ) ฉบับสมบูรณ์

อุทกการณความเป็นครู

ความหมายของอุดมการณ์

พจนานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายของคำว่า “อุดมการณ์” หมายถึง หลักการที่วางระเบียบไว้เป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

พจนานุกรมคอลไลเออร์ (Collier, s Dictionary, 2006) กล่าวว่า อุดมการณ์ เป็นลักษณะผสมทั้งหมดของความเชื่อ (Beliefs), เจตคติ (Attitudes) และความคิดหลัก (Concepts) มีอิทธิพลเป็นตัวชักนำและกำหนดทิศทางของความคิดของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งใช้กับคณะบุคคลที่เป็นสมาชิกของสังคมเดียวกัน กลุ่มเดียวกัน เช่น อยู่ในพรรคการเมืองเดียวกัน จะยึดอุดมการณ์เดียวกัน

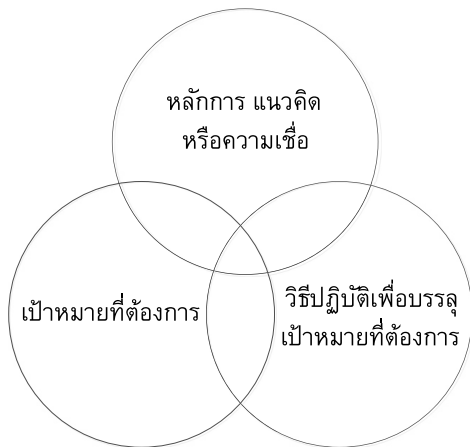
บทวิทยุรายการ “รู้ รัก ภาษาไทย” ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2556 เวลา 7.00-7.30 น. ได้ให้ความหมายและอธิบายความของคำว่าของ “อุดมการณ์” ดังนี้

คำว่า **อุดมการณ์** ประกอบด้วยคำว่า **อุดม** กับคำว่า **การณ์**. **อุดม** แปลว่า สูงสุด ยิ่ง เลิศ. **การณ์** แปลว่า เหตุ ใ้กำเนิด สิ่งทีกระทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลง. **อุดมการณ์** แปลว่า เรื่องทีสูงสุด หมายถึง หลักการทีวางระเบียบไว้เป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทีกำหนดไว้ เช่น เขายึดมั่น**อุดมการณ์**ประชาธิปไตยอย่างเหนียวแน่น, ทหารทุกเหล่าทัพล้วนได้รับการปลูกฝัง**อุดมการณ์**ความรักชาติและสถาบันพระมหากษัตริย์, **อุดมการณ์**ทางการเมืองเป็นแนวความคิดทางการเมืองทีนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาระบบการปกครอง, การช่วยกันและกันเพื่อพัฒนาอาชีพตามหลักการสหกรณ์ ทีนำไปสู่การกินดีอยู่ดีของสมาชิก เป็น**อุดมการณ์**สหกรณ์ทียึดถือเป็นแนวปฏิบัติของสหกรณ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย เป็นต้น

สรุปได้ว่า “อุดมการณ์” หมายถึง **แนวทางหรือข้อกำหนดของบุคคลแต่ละบุคคล เพื่อเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติและดำเนินไปสู่เป้าหมาย**

องค์ประกอบของอุดมการณ์

เนื่องจากลักษณะของอุดมการณ์จะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ เพื่อให้อุดมการณ์มีความสมบูรณ์และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของบุคคลหรือกลุ่ม คณะ องค์กร ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้

▲ องค์ประกอบของอุดมการณ์

1. หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อ

หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อ เป็นองค์ประกอบแรกของอุดมการณ์ เพราะเป็นพื้นฐานของมนุษย์ที่ประกอบกันเป็นปัจจัย ทำให้เกิดพฤติกรรมการปฏิบัติที่แตกต่าง หรือคล้ายคลึงกันของบุคคล

2. เป้าหมายที่ต้องการ

เป้าหมายที่ต้องการของบุคคลมีหลายระดับ ในอดีตมีนักจิตวิทยาและนักการศึกษาจำนวนมากได้เสนอทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ ซึ่ง**อับราฮัม มาสโลว์** หนึ่งในนักจิตวิทยาที่ได้รับการยอมรับอย่างมาก ได้นำเสนอธรรมชาติของความต้องการของมนุษย์ ดังภาพทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Maslow's hierarchy of needs) ในรายงานเรื่อง "A Theory of Human Motivation" ในปี ค.ศ. 1943

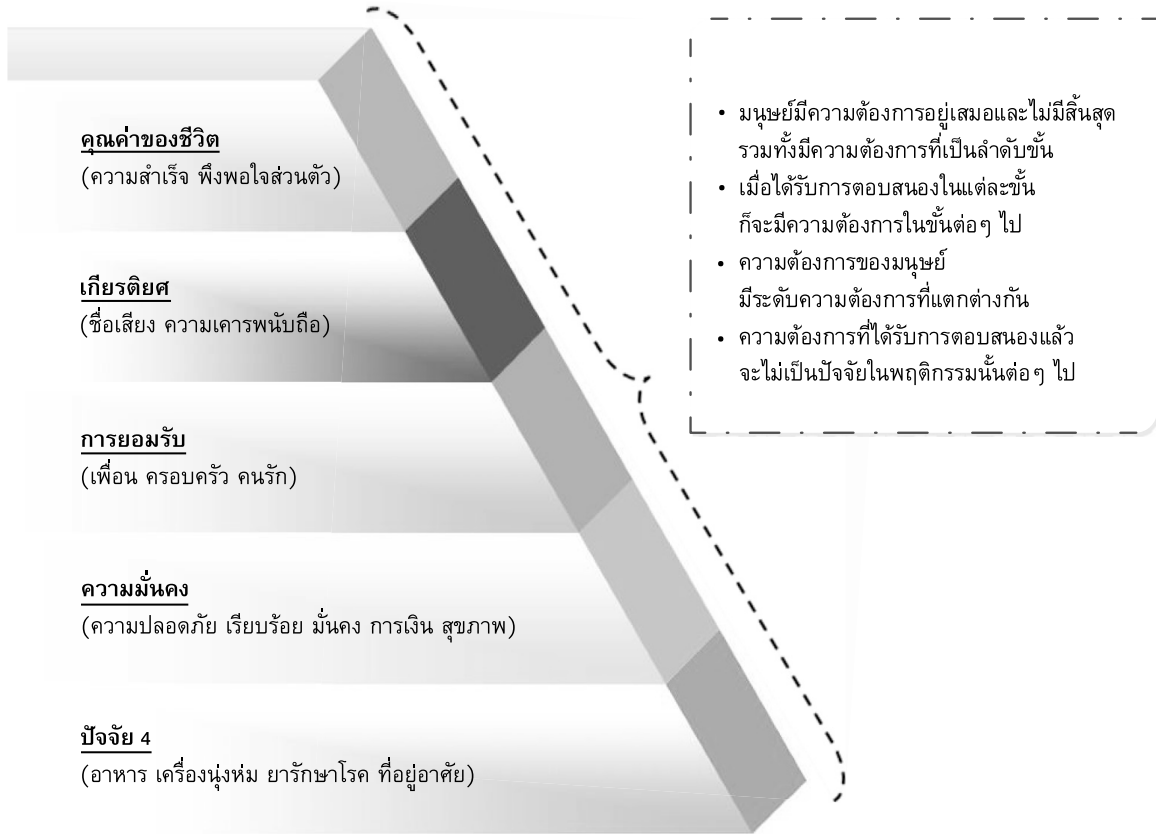

▲ ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Maslow's hierarchy of needs)

จากภาพดังกล่าว พีระมิดจะแบ่งออกเป็น 5 ชั้น โดยเรียงลำดับจากความต้องการพื้นฐานไปสู่ขั้นสูงขึ้น ดังนี้

- 1) ความต้องการทางกายภาพ (Physiological)
- 2) ความมั่นคงปลอดภัย (Security)
- 3) มิตรภาพและความรัก (Friendship and love)
- 4) ความเคารพนับถือ (Esteem)
- 5) ความสมบูรณ์ของชีวิต (Self-actualization)

หากพิจารณาแล้วจะพบว่า มนุษย์มีความต้องการที่ไม่สิ้นสุด มีลำดับขั้นตอนในความต้องการ ซึ่งสามารถอธิบายขยายความเป็นแผนภาพได้ดังนี้

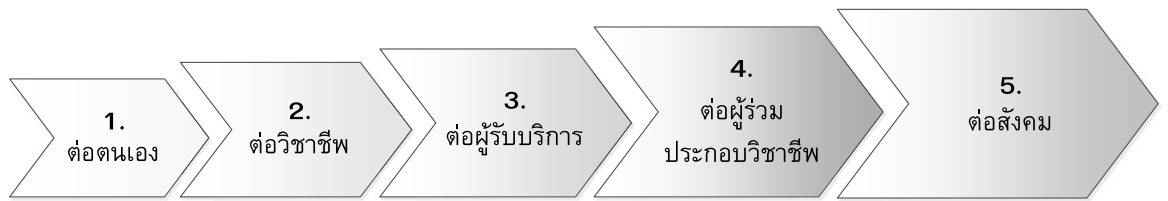
▲ คำอธิบายประกอบในเรื่องลำดับขั้นความต้องการ (Maslow's hierarchy of needs)

3. วิธีปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการของบุคคล เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่บุคคลจะกำหนดแนวปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ตนเองกำหนดไว้ ในที่นี้ ขอนำหลักกรรมแห่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน ดังปรากฏในหลักกัถิธิบาท 4 ดังนี้

- 1) **ฉันทะ : ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น** หมายความว่า บุคคลจะต้องมีความพึงพอใจในชีวิตเป็นพื้นฐาน โดยมีมุมมองต่อชีวิตที่เป็นจริง เห็นคุณค่าของชีวิตและการทำงาน เรียกว่า ดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมาย
- 2) **วิริยะ : ความพากเพียรในสิ่งนั้น** หมายความว่า มีความวิริยะอุตสาหะในการปฏิบัติตนและปฏิบัติตามหน้าที่ เพื่อมุ่งให้เกิดประโยชน์แท้จริงจากงานและการปฏิบัติ เช่น หากเป็นข้าราชการครู ก็มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความเจริญงอกงาม ส่วนเงินเดือน ค่าตอบแทนเป็นผลพลอยได้จากการทำงาน
- 3) **จิตตะ : ความเอาใจใส่ฝักใฝ่ในสิ่งนั้น** หมายความว่า การเอาใจใส่ จดจ่อในการและงานที่ทำด้วยความรับผิดชอบ มีสมาธิและเรียนรู้ มีสติสัมปชัญญะในการปฏิบัติงาน
- 4) **วิมังสา : ความหมั่นสอดส่องในเหตุผลของสิ่งนั้น** หมายความว่า เป็นการใช้สติและปัญญาคอยใคร่ครวญตรวจสอบ ไม่ปล่อยยานี้ให้คั่งค้าง และเพื่อเป็นการพัฒนางานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

อุดมการณ์ความเป็นครู

▲ แผนภาพอุดมการณ์ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2556

ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 (จรรยาบรรณวิชาชีพครูมี 5 ด้าน 9 ข้อ)

1. จรรยาบรรณต่อตนเอง

ข้อที่ 1 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

2. จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

ข้อที่ 2 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

3. จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

ข้อที่ 3 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า

ข้อที่ 4 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ

ข้อที่ 5 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ

ข้อที่ 6 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องไม่กระทำความผิดต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ

ข้อที่ 7 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

4. จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

ข้อที่ 8 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

5. จรรยาบรรณต่อสังคม

ข้อที่ 9 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

 บันทึก

Handwriting practice area consisting of multiple horizontal dashed lines for writing.

บทที่ 2

เตรียมสอบ ครูผู้ช่วย เล่ม 3
(วิชาคุณธรรม จริยธรรม อุทมการณ์ และมาตรฐานวิชาชีพ) ฉบับสมบูรณ์

คุณธรรม จริยธรรม

พระราชดำรัส พระบรมราชาโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9)

ผู้มีความประสงค์และความตั้งใจจะรับราชการครู ควรมีความตระหนักและซาบซึ้งในคุณค่าหน้าที่ของครู ดังพระราชดำรัส พระบรมราชาโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาตนเองให้เป็นครูที่ประเทศชาติต้องการต่อไป ดังนี้

พระราชดำรัสแก่ครูอาวุโส ในโอกาสเข้าเฝ้าฯ วันเสาร์ที่ 21 ตุลาคม 2521

“ถ้าครูไม่ห่วงประโยชน์ที่ควรจะห่วง หันไปห่วงอำนาจ ห่วงตำแหน่ง ห่วงสิทธิ์ และห่วงรายได้กันมากเข้า ๆ แล้ว จะเอาจิตใจที่โชนมาห้วงความรู้ ความดี ความเจริญของเด็ก ความห่วงในสิ่งเหล่านั้น ก็จะไม่ค่อย ๆ บั่นทอนทำลายความเป็นครูไปจนหมดสิ้น จะไม่มีอะไรเหลือไว้ พอที่ตัวเองจะภาคภูมิใจ หรือผูกใจใครไว้ได้ ความเป็นครู ก็จะไม่มีความเหลืออยู่ให้เป็นที่เคารพบูชาอีกต่อไป”

พระราชดำรัส พระราชทานแก่ครูอาวุโส 28 ตุลาคม 2523

“...ครูที่แท้จริงนั้นต้องเป็นผู้ทำแต่ความดี คือ ต้องหมั่นขยันและอดสาหะพากเพียร ต้องเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ต้องหนักแน่น อดทน และอดกลั้น สำรวม ระวังความประพฤติปฏิบัติของตนให้อยู่ในระเบียบ แบบแผนที่ตั้งงาม รวมทั้งต้องซื่อสัตย์ รักษาความจริงใจ วางใจเป็นกลาง ไม่ปล่อยไปตามอำนาจอคติ...”

พระบรมราชาโชวาท พระราชทานแก่คณะครู โรงเรียนราษฎร์ทั่วราชอาณาจักร ณ ศาลาภกาภิรมย์ 8 พฤษภาคม 2513

“...ครูจะต้องตั้งใจในความดีอยู่ตลอดเวลา แม้จะเหน็ดเหนื่อยเท่าไรก็ต้องอดทน เพื่อพิสูจน์ว่าครูนี้เป็นที่เคารพสักการะได้ แต่ถ้าครูไม่ตั้งใจในศีลธรรม ถ้าครูไม่ทำตัวเป็นผู้ใหญ่ เด็กจะเคารพได้อย่างไร...”

พระบรมราชาโชวาท พระราชทานแก่คณะอาจารย์และนักเรียน โรงเรียนวังไกลกังวล ณ พระราชวังไกลกังวล หัวหิน 27 พฤษภาคม 2513

“...ครูนั้นจะต้องให้ความรู้แก่เด็ก ๆ ด้วยความเมตตา ด้วยความหวังดี คือ ด้วยความเมตตาต่อผู้ที่เป็นลูกศิษย์ และด้วยความหวังดีต่อส่วนรวม เพราะถ้าส่วนรวมประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ดี ส่วนรวมก็ไปรอด...”

พระราชดำรัส พระราชทานเนื่องในวันการศึกษาสัมพันธ์ ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 15 มีนาคม 2512

“...ผู้ที่เป็นครู จะต้องนึกถึงความรับผิดชอบ เพราะว่าถ้าเป็นครูแล้ว ลูกศิษย์จะต้องนับถือได้ ต้องวางตัวให้เหมาะสมกับที่เป็นครู ไม่ใช่วางตัวอย่างหนึ่งแล้วมาสอนอีกอย่างหนึ่ง...”

พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 15 ธันวาคม 2503

“...ผู้ที่เป็นครูอาจารย์นั้น ใ้ว่าจะมีแต่ความรู้ในทางวิชาการและในทางการสอนเท่านั้นก็หาไม่ จะต้องรู้จักอบรมเด็กทั้งในด้านศีลธรรม จรรยา และวัฒนธรรม รวมทั้งให้มีความสำนึกรับผิดชอบในหน้าที่ด้วย...”

พระบรมราโชวาท พระราชทานแก่คณะผู้บริหาร และสภาคณาจารย์มหาวิทยาลัยต่างๆ ณ ศาลาดุสิดาลัย พระราชวังดุสิต 3 ตุลาคม 2533

“...มหาวิทยาลัยมุ่งสั่งสอนนักศึกษาให้เป็นคนเก่ง ซึ่งเป็นการดี แต่นอกจากจะสอนให้เก่งแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะอบรมให้ดีพร้อมกันไปด้วย ประเทศเราจึงจะได้คนที่มีความคุณภาพพร้อม คือ ทั้งเก่งและทั้งดีมาเป็นกำลังของบ้านเมือง”

พระราชดำรัส พระราชทานแก่ครูใหญ่และนักเรียน ณ ศาลาดุสิดาลัย พระราชวังดุสิต 22 กรกฎาคม 2520

“...การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เมื่อบ้านเมืองประกอบไปด้วยพลเมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศชาติก็ย่อมทำได้โดยสะดวกราบรื่น ได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว...”

พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 12 ธันวาคม 2512

“...งานด้านการศึกษาเป็นงานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของชาติ เพราะความเจริญและความเสื่อมของชาตินั้น ขึ้นอยู่กับการศึกษาของพลเมืองเป็นข้อใหญ่ จึงต้องจัดการศึกษาให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น...”

พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 13 ธันวาคม 2505

“...การศึกษาเป็นเรื่องใหญ่และสำคัญยิ่งของมนุษย์ คนเราเมื่อเกิดมาก็ได้รับการสั่งสอนจากบิดามารดา อันเป็นความรู้เบื้องต้น เมื่อเจริญเติบโตใหญ่ขึ้น ก็เป็นหน้าที่ของครูและอาจารย์สั่งสอนให้ได้รับวิชาความรู้สูง และอบรมจิตใจให้พร้อมด้วยคุณธรรม เพื่อจะได้เป็นพลเมืองที่ดีของชาติสืบไป”

พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 12 ธันวาคม 2512

“...งานด้านการศึกษาเป็นงานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของชาตินั้น ขึ้นอยู่กับการศึกษาของพลเมืองเป็นข้อใหญ่ ตามข้อเท็จจริงที่ทราบกันดีแล้ว รัยะนี้บ้านเมืองของเรามีพลเมืองเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งมีสัญญาณบางอย่างเกิดขึ้นด้วยว่า พลเมืองของเราบางส่วนเสื่อมทรามลงไปในความประพฤติและจิตใจ ซึ่งเป็นอาการที่น่าวิตกว่า ถ้าหากยังคงเป็นอยู่ต่อไป เราอาจเอาตัวไม่รอด ปรากฏการณ์เช่นนี้้นอกจากเหตุอื่นแล้ว ต้องมีเหตุมาจากการศึกษาด้วยอย่างแน่นอน จึงพูดได้เต็มปากแล้วว่า เราจะต้องจัดงานด้านการศึกษาให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น...”

**พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร
29 พฤศจิกายน 2514**

“...การให้การศึกษาก่อนขั้นหนึ่ง คือ การสอนและการฝึกฝนให้เรียนรู้วิทยาการที่กำหนดหน้าขึ้นไป พร้อมทั้งการฝึกฝนให้รู้จักใช้เหตุผล สถิติปัญญา และหาหลักการชีวิต เพื่อให้สามารถสร้างสรรค์ความเจริญอกงาม ทั้งทางกายและทางความคิด ผู้ทำงานด้านการศึกษาจึงมีความสำคัญเป็นพิเศษ และได้รับความยกย่องเป็นอย่างสูงตลอดมา ในฐานะที่เป็นผู้ให้ชีวิตจิตใจตลอดจนความเจริญทุกอย่างแก่อนุชน...”

**พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร
27 พฤศจิกายน 2515**

“...การให้การศึกษานั้น กล่าวโดยจุดประสงค์ที่แท้จริง คือ การสร้างสรรค์ความรู้ ความคิด พร้อมทั้งคุณสมบัติ และจิตใจที่สมบูรณ์ให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล เพื่อช่วยให้เขาสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคงและราบรื่น ทั้งสามารถบำเพ็ญประโยชน์สุขเพื่อตน เพื่อส่วนรวมได้ตามควรแก่อัตภาพ ผู้ทำหน้าที่ด้านการศึกษาทุกฝ่ายทุกระดับ ควรจะได้มุ่งทำงานเพื่อวัตถุประสงค์นี้ยิ่งกว่าสิ่งใด...”

**พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร
28 พฤศจิกายน 2515**

“...การให้การศึกษานั้น เป็นงานที่ละเอียดลึกซึ้งมาก จำเป็นต้องใช้ความรอบรู้อันกว้างขวาง ใช้ความสุ่มรอบคอบ ประกอบด้วยความตั้งใจและความเพียรพยายามอย่างแรงกล้า จึงจะทำได้สำเร็จ...”

**พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลก
21 พฤศจิกายน 2516**

“...การให้การศึกษานั้น คือ การแนะนำส่งเสริมบุคคลให้มีความเจริญอกงามในการเรียนรู้ การคิดอ่าน การกระทำตามอัตภาพของตนโดยมีจุดมุ่งหมาย ในที่สุดให้สามารถนำเอาคุณสมบัติทั้งปวงที่มีในตัวออกมาใช้ ให้เป็นประโยชน์เกื้อกูลตนเกื้อกูลผู้อื่นได้ โดยสอดคล้องไม่ขัดแย้งเบียดเบียนกัน เพื่อที่จะได้อยู่ร่วมกันเป็นสังคมเป็นประเทศได้...”

**พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
20 มิถุนายน 2520**

“...การให้การศึกษาคือว่าเป็นการให้สิ่งสำคัญที่สุด เพราะเป็นการหล่อหลอมวางรูปแบบให้แก่อนุชน ทั้งทางความรู้ความสามารถ ทั้งทางจิตวิญญาณ ผู้มีหน้าที่ให้การศึกษาดำเนินหน้าที่ จึงมีความรับผิดชอบอย่างยิ่งต่อชาติบ้านเมืองในการสร้างพลเมืองที่ดี...”

**พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
22 มิถุนายน 2523**

“...การศึกษาหาความรู้จึงสำคัญตรงที่ว่า ต้องศึกษาเพื่อให้เกิด “ความฉลาดรู้” คือ รู้แล้วสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ๆ โดยไม่เป็นพิษเป็นโทษ การศึกษาเพื่อความฉลาดรู้มีข้อปฏิบัติที่น่าจะยึดเป็นหลักอย่างน้อยสอง

ประการ ประการแรกเมื่อจะศึกษาสิ่งใดเรื่องใดให้รู้จริง ควรจะศึกษาให้ตลอด ครบถ้วนทุกแง่มุม ไม่ใช่เรียนรู้แต่เพียงบางส่วนบางตอน หรือเพ่งเล็งเฉพาะแต่เพียงบางแง่มุม อีกประการหนึ่งซึ่งจะต้องปฏิบัติประกอบพร้อมกันไปด้วยเสมอ คือ ต้องพิจารณาศึกษาเรื่องนั้น ๆ ด้วยความคิดจิตใจที่ตั้งมั่นเป็นปกติ และเที่ยงตรงเป็นกลาง...”

**พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
23 มิถุนายน 2523**

“...การศึกษานั้น ไม่ว่าจะศึกษาเพื่อตนหรือจะให้แก่ผู้อื่น สำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องทำให้ตรงตามวัตถุประสงค์ จึงจะได้ผลเป็นคุณเป็นประโยชน์ มิฉะนั้นจะต้องมีการผิดพลาดเสียหายเกิดขึ้น ทำให้เสียเวลาและเสียประโยชน์ไปเปล่า ๆ วัตถุประสงค์ของการศึกษานั้นคืออย่างไร กล่าวโดยความคิดรวบยอดก็คือ การทำให้บุคคลมีปัจจัยหรือมีอุปกรณ์สำหรับชีวิตอย่างครบถ้วนเพียงพอ ทั้งในสาขาวิชาความรู้ ส่วนความคิดวินิจฉัย ส่วนจิตใจและคุณธรรม ความประพฤติ ส่วนความขยันอดทน และความสามารถในอันที่จะนำความรู้ความคิดไปใช้ปฏิบัติงานของตนเอง ให้ได้จริง ๆ เพื่อสามารถดำรงชีพอยู่ได้ด้วยความสุขความเจริญมั่นคง และสร้างสรรค์ประโยชน์ให้แก่สังคมและบ้านเมืองได้ตามควรแก่ฐานะด้วย...”

**พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
26 มิถุนายน 2523**

“...วัตถุประสงค์สำคัญของการให้การศึกษา นั่นคือ การฝึกฝนอบรมให้บุคคลมีปัจจัยหรืออุปกรณ์สำหรับชีวิตอย่างครบครันเพียงพอ ทั้งในสาขาวิชาความรู้ ส่วนความคิดวินิจฉัย ส่วนจิตใจและความประพฤติ ส่วนความขยันอดทนและความสามารถ ในอันที่จะนำความรู้ความคิดไปใช้ปฏิบัติงานด้วยตนเอง เพื่อประโยชน์แห่งการสร้างความสุขความเจริญและความมั่นคงในชีวิต...”

**พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
27 มิถุนายน 2523**

“...การศึกษาด้านวิชาการ ได้แก่ การชวนขยายเปิดตาเปิดใจที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ ทั้งโดยทางกว้างและทางลึก รู้แล้วก็นำมาคิดพิจารณาให้ได้ประเด็น ให้เห็นส่วนที่เป็นเหตุส่วนที่เป็นผล ให้เห็นลำดับความเกะเกี้ยวต่อเนื่องของเหตุและผลนั้นตลอดจนถึงผลสรุป ให้เข้าใจโดยแจ่มแจ้งแน่ชัด เพื่อให้กำหนดจดจำ ทั้งโดยหลักทฤษฎี ทั้งโดยเนื้อความที่เป็นมา แล้วนำไปสั่งสอนหรือนำไปเทียบเคียงใช้ในการงาน ในการแก้ปัญหาชีวิตต่อไป...”

**พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
28 มิถุนายน 2523**

“...การศึกษาที่มุ่งทำเพื่อส่งเสริมบุคคลให้มีความรู้ความสามารถ สร้างหลักฐานความมั่นคงในชีวิต และทำประโยชน์แก่ส่วนรวมได้นั้น ต้องจัดอบรมให้ได้พร้อมทั้งด้านวิชาการ ด้านการลงมือปฏิบัติ ด้านความคิดวินิจฉัย และความประพฤติปฏิบัติ”